

Nicolaus Schütze Caspar Ewald Massow von

Disputationem Iuridicam De Emptione In inclyta ad Varnum Academia,

Rostochii: Kilius, 1651

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn73259474X>

Druck Freier Zugang

Kauf und Verkauf

N. Schütz (C. T. v. Hammer) / 6
R. U. im 1657.

29

Quod DEUS feliciter vertat,
DISPUTATIONEM JURIDICAM
DE
EMPTIONE ET
VENDITIONE

In inclyta ad Varnum Academia,

SUB PRÆSIDIO

Viri Amplissimi, Consultissimi, atq; Excellentissimi
DN. NICOLAI Schûßen/ J. U. D.
& ejusdem Professoris Publici, Reve-
rendi Capituli Lubecensis Syndici gravissimi, &
h. t. Facultatis Juridicæ DECANI Spectabilis,
Fautoris ac Præceptoris sui æta-
tè observandi;

Publicæ Eruditorum disquisitioni subicit

CASPARUS EWALDUS à Massow/
Nob. Pom,

Ad d. 27. Augusti, horis consuetis

In Acroaterio Majori

✽(o)✽

ROSTOCHII,
Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.
Anno M. DC. LI.

Σύν Θεω.

DE EMTIONE ET VENDITIONE.

THESIS I.

Mtionis Venditionis Contractum in Vita communi & Praxi judiciaria frequentissimum fermeq; quotidianum non modo ob summam usus necessitatem sed & abundantem controversiarum forensium fertilitatem præ ceteris omnibus Contractibus & Commerciis humanis seipsum satis ostendere, ideoq; perlustratione & excussione non indignum esse dubio caret.

II. Etsi vero latissima Ejus appellatio sit, ut omnem omnino Alienationem ex Lege 12. tabul. complecti videatur l. 29. §. 1. ff. De Statu lib. Gothofr. ad l. 19. & l. 20. cum Alijs ibidem allegat. ff. de Act. Emt. In præsentia tamen consideratione peculiarem ab Alijs discretam Contrahendi speciem constituit l. 9. C. de Pact. int. emtor. l. 2. ff. de O. & A. l. 9. in princ. & tot. tit. ff. & C. de contrah. emt. Uti subsequens Definitio manifestabit.

III. Definitur itaq; Emtio, inde quod è tuo meum facio dicta, Donell. 13. Comment. 1. Venditio ex eo, quod venum do, id est à me ad te venire facio, vocata Donell. dict. loc. Et à Permutatione originem nata l. 1. in princ. ff. h. t. de quò optimè Oldendorp. Class. 4. Act. forens. Act. 1. in princ. Contractus, Jurisgentium, nominatus, bonæ fidei, consensu initus, Venditorem ad rei venditæ vel dominium traditione transferendum vel evictionem præstandam, Emtorem autem ad præcium dandum obstringens.

IV. Contractus Emptionis Venditionis negotium est l. 2. in princ. ff. In princ. Inst. h. t. l. 31. ff. de Obl. contract. Sed Unicus l. 2. C. de pred. & omn. reb. navic. Vult. lib. 2. Jurispr. Rom. c. 9. ex diversis Duorum emendi nempe vendendiq; factorum partibus constitutus Donell. 13. comment. 1.

A

5. Juris

V. *Juris autem Gentium. l. 1. §. 2. ff. h. t. l. 5. de J. & J. l. 7. §. 1. de Pact. quò omnes penè Contractus introducti §. 2. Inst. de jur. nat. gent. & civ.*

VI. *Nominatus, quia in proprium ac Speciale nomen alteri Contractui minimè conveniens transit d. l. 7. §. 1. ff. de Pact.*

VII. *Bonæ fidei §. 28. Inst. de Action. in princ. Inst. de Oblig. ex consens. Obindeq; non id duntaxat, quod verbis nominatim cautum est, sed &, quod alterum alteri etiam non expressum ex Bonò & æquò præstare oportet, complectens d. princ. l. 6. §. 1. ff. h. t. l. 38. §. 8. ff. de Usur. §. 30. Inst. de action.*

VIII. *Consensu initus, quia is solus, sine Verborum Scripturæ & actuali Rei interventu Contractum huncce perficit d. princ. Inst. de O. ex consens. l. 2. §. 1. h. t. l. 2. in princ. ff. de Oblig. & action.*

IX. *Ementem & Venditorem obstringens, Contractus etenim ultrò citroq; obligatori⁹ est. d. l. 2. §. 3. ff. de O. & A. in princ. Inst. de auctor. tutor. Ideoq; obligatione mutuâ Ementem simul & Venditorem eò, quò dictum est, modò invicem obstringit l. 11. §. 2. ff. de Act. emt. l. 1. in princ. ff. de Rer. permut. l. 8. in princ. ff. de peric. & comm. rei vend. l. 8. ff. de Evict. l. 2. ff. h. t. quæ omnia in subjectis uberius examinantur.*

X. *Causa hujus contractus Efficiens, prout superius declaratum, Consensus est. l. 1. §. 2. l. 9. in princ. ff. l. 2. C. & in princ. Inst. h. t. l. 2. in princ. ff. de O. & A. Ultrò citroq; inter positus l. 55. ff. de O. & A. In præsens directus l. 13. C. l. 7. in princ. l. 35. §. 1. ff. h. t. Bart. ad l. 15. ff. Si cert. pet. Mozz. de Contract. hic. col. 3. n. 46. nullò vitio labefactatus d. l. 9. ff. h. t.*

XI. *Si ergo Simulatus sit (quod tùm plerumq; accidit, cum donandi animo contrahitur l. 36. l. 38. ff. h. t.) imaginariam tantum venditionem constituit, adeoq; effectum Juris in perficienda eà non habet l. 54. ff. de O. & A. l. 55. ff. h. t. l. 21. C. de Transact. l. 12. ff. de aqua & aq. pluvi. arc. act.*

XII. *Dolò porro utpote Bonæ fidei contrariò l. 3. §. 3. ff. pro soc. l. 5. C. de rescind. vendit. si elicitus sit (quod, Contractui dolum causam dedisse, in jure dicitur) idem juris, favore decepti non decipientis propriæ turpitudinis allegationem in Conventioni contraveniendo incurrentis l. 30. C. de Transact. obtinet. l. 7. in princ. ubi gloss. Cujac. & DD. ff. de dol. mal. l. 1. ubi Donell. & l. 5. C. de rescind. vendit. Incidentem enim vel forte fortuito emergentem dolum non Emptionem infirmare, sed actionem emti*

emti vel venditi ad purgandum eum producere indubitati Joris est d. l. 7. §. 3. in fin. l. 13. §. 4. ff. de act. emt.

XIII. Idem est si vi metuve, in constantissimum scilicet virum cadente l. 2. l. 6. ff. quod met. caus. extortus sit. Non modo enim, cum consensum ultro citroq; liberrimum esse debere Leges jubeant l. 19. de Verbsignif. l. sicut C. de O. & A. l. invitum C. de contrab. emt. l. nec emere C. de Jur. delib. ad consentiendum quendam vi metuvè compelli idq; comprobari contra bonos mores est. d. l. 116. in princ. de Reg. jur. Sed & Dolus cum metui insit l. 14. §. 13. ff. quod met. caus. id quod de dolo ad infirmandum Bonæ fidei contractum in l. 5. C. de rescind. vendit. & alibi adferitur, commodissime ad vim metumve trahi potest Cujac. ad l. 21. §. 3. ff. Quod met. caus. & ad l. 36. ff. de V. O. per l. 1. C. de Rescind. vendit. Phil. Matth. ad d. l. 116. Donell. 12. comment. 7.

XIV. Huc tamen non pertinet, cum subditi quandoq; jussu Magistratus etiam inviti ex causâ utilitatis & necessitatis publicæ emere vendere (frumentum forsitan ad fugandam annonæ caritatem, vel obfisionis tempore ejusve metu ad reprimendam famem, aliq; plurima pro variis necessitatibus publicis) compelluntur de quò Barr. & DD. communiter ad l. 1. C. de Episc. audient. Panorm. & ceteri Canonist. ad c. 1. X. de Emt. & Vendit. Rol. à Vall. vol. 2. Conf. 1. n. 72. Myns. cent. 5. obs. 27. & plurimè ab Eo citati.

XV. Pari quoq; ratione si ab Errante profectus Consensus sit, viribus obligandi (cum errori nihil tam contrarium sit quam error, ideoq; Errantes consentire non videantur l. 15. ff. de juridict. l. 116. §. fin. de reg. Jur.) prorsus destituitur l. 9. ff. h. t. l. 5. §. 1. ff. de action. emt.

XVI. Nec interest si vè in ipsa Emptione id est Emptionis titulò l. 18. ff. de reb. credit. Sive in Rei emtæ Corpore d. l. 9. in princ. ff. h. t. Sive in Ejus qualitate & substantiâ totaliter d. l. 9. §. 2. l. 14. l. 41. §. 1. ff. h. t. non partialiter (quò casu valet Emptio d. l. 14. l. 11. §. 1. ff. h. t. sed Venditor ad id, quod minus præstitit, tenebitur l. 45. ff. h. t.) sive in precìò d. l. 9. in princ. ubi gloss. l. si decem 52. ff. Locat. erratum sit. Tum namq; nullius momenti & valoris Emptionem esse dubitandum non est.

XVII. In nomine si dissensus vel error sit, de corpore autem confect, Emptio firma atq; valida est d. l. 9. §. 1. ff. h. t. Cum potentior mens quam vox dicentis sit l. 7. §. 2. ff. de Supell. legat. & in conventionibus Contractantium voluntas potius quam verba spectari debeant l. 219. de V. S.

A 2 18. Emere

XVIII. Emere vendere possunt omnes patrimonii sui l. dudum 14. C. h. t. & alterius Liberam (alias secus, nisi speciale mandatum habeant vel Res corruptibiles sint, l. 63. ff. de procurat. l. 16. C. Eodem) administrationem habentes l. 58. ff. de Procurat. l. 17. §. 2. ff. de jurejur. l. 10. C. Quod cum eo qui in alien. por.

XIX. Neq; tantum Christianis inter sese, sed & cum Judæis, Turcis alijsq; Infidelibus hujus contractus commercium est Marquard. de Susann. tract. de Judæ. c. 5. quem adducit Mozz. hic col. 1. ord. ult. n. 36. Nisi victualia & merces illicitæ, quibus validiores ad impugnandos Christianos evadant, iis venditæ fuerint l. 2. C. de Littor. & itin. custod. l. 1. & 2. C. Quæ res export. l. 2. C. de Commmerc. quò factò Venditores velut Romani Imperii & fidei Christianæ proditores jure Civili Capitis supplicio instar Eorum, qui hostibus eadem subministrarunt l. 11. in princ. ff. de Publican. bonis omnibus confiscatis subjunguntur d. l. 2. C. de commerc. d. l. 2. C. Quæ res export. juxta Canones vero excommunicantur & capientium servi fiunt c. 6. e. 11. c. 12. X. de Judæ & Sarracen.

XX. Imò Deportatis sive Bannitis quoq; qui jussu Gentium retinentur emere vendere permittitur, l. 15. in princ. ff. de interdict. & releg. l. 17. §. 1. ff. de pæn. eorumq; exemplo Excommunicatis, qui pariter non humanitatis vel gentium sed Ecclesiasticæ solummodò communionis jura (non obstante c. si quis frater 11. q. 3.) perdunt c. omnis : c. nihil 11. q. 3.

XXI. Inter Virum & Uxorem sciendum Emptionem Venditionem contrahi posse, nisi animò donandi in fraudem legis minimò pretio fiat venditio l. 5. §. 5. ff. de donat. int. vir. & uxor. l. 38. ff. h. t.

XXII. Arcentur ab hoc Contractu, qui cum iniure specialiter jure prohibentur l. 14. C. h. t. ut Furiosi l. 5. de R. J. Infantes §. 9. Inst. de inut. stipul. Pupilli in princ. Inst. de auct. tut. Minores Curatorem habentes l. 3. C. de in integr. restit. Prodigii l. 1. in princ. l. 10. in princ. ff. de Curat. fur. Ebrii c. venter Dist. 35. Nobiles, Milites, (quibus etiam comparare prædia, ne forte studio culturæ à militia abstrahantur l. 31. C. locat. Gloss. ad l. 62. in princ. ff. h. t. præterquam paterna à fisco distracta in provinciâ, in quâ militant, interdicitur d. l. 62.) & Clerici, quatenus Emendo alijsq; revendendo mercimonia exercere student l. 3. C. de commerc. l. unic. C. negot. ne milit. l. 15. C. de ré milit. c. canorum 14. q. 4. c. 1. ubi Abb. n. 6. Extr. ne cleric. vel mona. Administrationi publicæ præfecti, quatenus ex officio, quod administrant, ipsi emunt, aliosve pro se ementes substituunt, quo casu in quadruplum puniuntur l. 46. h. t.

23. Sed

XXIII. Sed hoc ita se habet, nisi specialiter quibusdam id fuerit à Principe concessum d. l. 46. vel prædia paterna à fisco fuerint distracta d. l. 62. h. t.

XXIV. Inter sese celebrare Emptionis contractum nequeunt Pater & filius nisi de rebus castrensisibus l. 2. ff. h. t. non adventitiis iis casibus in quibus parenti non quaeritur Ulos fructus ut vult. Bart. in l. frater à fratre n. 50. ff. de Condict. indeb. Tutor vel curator, siue per se siue per interpositam personam l. 2. C. plus val. quod agit. & Pupillus vel Adultus, nisi palam & bonâ fide venditio fiat. l. 5. §. 2. ff. de auctor. tut. l. 5. C. h. t. Collutores l. 2. §. 1. ff. quar. rer. act. non det. quod plenius declaratum v. apud Mozz. hic ord. ult. col. 1. n. 15. & seqq. Cautidicus & Clientis pendente l. 2. §. 2. C. de postul. Medicus & Ægrotus durante morbo l. 3. ff. de extraord. cogn. Provinciam regentes, quive circa eos sunt vel per se vel per alios eorumq; subditi l. 33. ff. de R. C. l. unic. §. 2. & 3. C. de contract. judic. à quibus contractu infirmatores vendita vindicatur, & æstimatio Fisco inferitur l. 46. §. 2. ff. de jur. fisc.

XXV. Personis hisce Emptionem contrahere non valentibus annectendum est, Non uni vel paucis in quocunq; mercatura genere Monopolium (germanice Eigenthauß $\alpha\pi\delta$ τῶ μόνου i. solus & $\pi\omega\lambda\acute{\epsilon}\omega$ vendo dictum) exercere & illicitis habitis conventiculis, pretia rerum taxare pactisq; & conjurationibus, ne minoris quam ipsi statuerint distrahantur, sese constringere fas esse, Id enim cum pestis Rerump. sit, & avaritiæ hominum pro arbitrio vendentium alisq; omnibus nocentium deserviat, sub pœnâ confiscationis omnium bonorum & perpetui exilij, nullo sacro jam elicitio aut impofterum eliciendo rescriptio aut pragmatica sanctione obstante, severè cohibetur, pœnâ 40. librarum auri Collegij monopoliarum primatibus (den Zunftmeistern) hujusmodi taxationi iniquæ & pactis fraudulentis consentientibus impositâ, & insuper Magistratibus 50. Saluberrimæ hujus constitutionis condemnationem quavis ratione segniter exsequentibus l. unic. C. de monop. Reces. Imper. de Anno 1548. sub tit. die Monopolia vnd schädliche für kauftf belangendt Bart. in l. fin. C. de colleg. illic. Menoch. de arbitr. jud. quæst. cas. 384. ubi simul, quâ pœna Dardanarij afficiendi sint, persequitur Sichard. ad d. l. unic. qui, quomodo contra monopolas dirigendus veniat processus, exponit num. 13.

XXVI. Materia Emptionis Venditionis ex parte Venditoris Res est l. 8. in princ. l. 15. in princ. ff. h. t. quæ Mercis nomine appellatur l. 1. in princ.

princ. ff. h. t. l. 1. in princ. ff. de rer. permut. relative tantum vel Subjectivè non etiam actualiter in eam deducta l. 1. §. 2. ff. de rer. permut. l. 1. §. 2. ff. h. t. Ex parte Emptoris pretium conventum in fin. princ. Inst. h. t.

XXVII. Rerum autem quas quis habere, possidere vel persequi potest, omnium rectè contrahitur venditio l. 34. §. 1. ff. h. t. sive Particulares sive, eaq; vel corporales tam Mobiles l. 44. l. 45. ff. h. t. quam soli l. 40. l. 57. ff. h. t. vel incorporeales l. 80. §. 1. ff. h. t. ut servitutes personales l. 8. §. 2. ff. de peric. & commod. rei vend. l. 12. §. 2. ff. de usufr. & prædiales, rusticæ l. 20. ff. de servit. & urbanæ d. l. 80. §. 1. Item Nomina & Actiones, etiam invitis debitoribus l. 3. C. l. 6. l. 17. ff. de hered. vel act. vend. l. 1. C. de novat. l. 2. C. de O. & A. reales & personales l. 9. C. de hered. vel act. vend. Sive Universales ut Hereditas defuncti l. 1. & tot. tit. ff. & C. de hered. vel act. vend.

XXVIII. Nec tantum Præsentis sed & Futuræ ut jactus retis l. si. jactum ff. de act. Empt. Captus avium, Fructus nascituri l. 8. ff. h. t. Quo tamen casu si plane incertus rerum futurarum adipiscendarum eventus est. quemadmodum in avium vel piscium captu. purè contrahi creditur, eaq; de causâ, tamen si nihil captum sit, nihil secius subsistit Emptio d. l. 8. §. 1. Diss. post Bart. in d. l. si jactum Oldend. Class. 4. Act. 1. pag. 193. Sin vero certo exituræ à communiter accidentibus, veluti fructus nascituri, partus ancillæ, sperantur, in pendenti Obligatio est, obindeq; si postea nulla renus (quamvis minimâ ex parte ijs apparentibus secus sit) existant, non valet Venditio d. l. 8 ff. de peric. & commod. rei vend. Treutl. vol. 1. Diss. 29. Th. 12. Mozz. hic ord. ult. col. 2. num. 16. & 17. Propriæ deniq; & Alienæ. l. 11. §. 2. de Act. emt.

XXXIX. Accensentur his rectè Reditus annui, qui similiter prout res superiores, Emptioni, modo Usuraria non sit, subjacent Gaill. 2. observ. 5. & 7. Mozz. d. col. 2. m. 23. Bocer. Class. 2. diss. 3. th. 15. v. Receß. Imper. de anno 1548. sub tit. Von wucherlichen Contracten §. vnd nach dem Diss. Hottom. 2. obs. 15.

XXX. Cum autem, quid quantumq; venditum censeatur, determinandum est, haud dubitandum, quicquid cohaeret Rei venditæ, una cum, re velut accessorium venditum intelligi l. 67. l. 73. §. 1. ff. h. t. Unde Fando vendito, fructus pendentes & instrumenta adhærentia l. 13. §. 10. de act. Empt. l. 47. l. 49. l. 78. in princ. ff. h. t. l. 44 ff. de R. V. l. fin. Spen. ff. quæ in fraud. credit. Sterculium etiam & stramenta l. 17. §. 2. ff. de act. empt. imo servitutes d. l. 47. l. 23. §. 3. ff. de servit. R. P. nec minus ligna, aquæ & pisces, sine studio & curâ privata in ijs viventes Bart. ad l. lines, ff. de act. emt.

emt. Decian. vol. 1. conf. 58. & Aedibus distractis, ea quæ opere structili continentur quæq; quasi pars ædium sunt, vel propter ædes habentur. l. 13. §. fin. cum multis ll seqq. ff. de act. empt. cum & onus census & pensionationis publicæ, sine quâ prædia comparari nequeunt, Emptorem committitur tot. tit. C. sine censu vel reliqu. fund. vendita & distracta censentur. Sic venditum Castrum munitiones, curia & Jurisdictio cum omnibus iuribus & pertinentijs Bart. in l. 29. de acquir. rer. dom. Menoch. lib. 3. præsumt. 57. Paris vol. 1. conf. 20. n. 92. Bald. & Feudist. in c. 1. de capit. qui cur. Vend. & similes Res similia sequuntur Wesemb. in parat. ff. h. t. n. 8. latissime Mozz. hic. col. 4. n. 38. & seqq.

XXXI. Vendi nequeunt Res, quas Naturæ vel Gentium jus vel mores Civitatis commercio exuerunt l. 34. §. 1 ff. h. t. ut Littora & omnia jure naturali communia §. 1. & seqq. Inst. de rer. divis. Res extinctæ l. 15. l. 57. ff. h. t. nisi Venditore ignorante rem jam peremptam esse Emtor noverit, Eo namq; casu ad solutionem precij nihil secius compellitur d. l. 57. §. 2. Porro liber homo l. 4 l. 34. §. 2. l. 70. ff. h. t. nisi major 20. annorum seipsum scienter ad pretium participandum venundari passus sit §. 4. Inst. de jur. pers. l. 5. §. 1. de stat. hom. vel parentes vi patriæ potestatis liberos etiam sanguinolentos i. recens natos, quos precio oblato vel æquè bono mancipio recipere possunt, ob famem vendiderint l. 2 & ibi Bart. & Azo in summ. C. de parib. qui fil. distrax. Res sacræ l. 73 in princ. ff. h. t. l. 3. l. 21. C. de SS. Eccles. l. 1. C. de sepulch. viol. nisi tempore famis c. aurum 70. caus. 12 q. 2. & ob redemptionem captivorum, quorum animæ quibuscunq; rebus preciosiores sunt d. l. 21. §. 8. Inst. de R. D. Vel mobiles & superflua ære alieno gravata existant Ecclesiæ Auth. Præterea C. de SS. Eccles. Religiosæ l. 4. l. 62. §. 1. ff. & §. fin. Inst. h. t. l. quedam ff. de acquir. rer. dom. nisi in consequentiam, quod & in sacris & publicis admittitur l. 22. l. 24. l. 73. §. 1. ff. h. t. l. 53. §. 1. ff. de Action. Emt. Publicæ, quæ non in pecuniâ populi, sed ejus perpetuò oîibus sunt expositæ, ut forum, campus Martius & similes d. §. 5. Inst. l. 6. in princ. l. 22. ff. h. t. Si tamen liber homo pro servo, ceteræ vè omnes pro privatis & profanis quis à Venditore deceptus ignorans emerit, licet Emtio non reneat, actione ex emto tamen adversus Venditorem experietur, quod non habere ei liceat, ut consequatur, quod sua interest eum deceptum non esse d. §. 5. l. 62. §. 1. l. 70. ff. h. t. Wesemb. in parat. n. 7.

XXXII. Prohibentur item vendi res furtivæ l. 34. §. 3. ff. h. t. earumq; exemplo

exemplo vi capta §. 2. *Inst. de Usu cap* quibus ignorant venditis, similiter ad interesse Venditor tenetur d. l. 34. *Comman. 7. Comment. 6. n. 12. Litigiosa tot. tit. C. de litigios. l. 13. ff. famil. hercisc. i. in iudicium deducta Auth. litigiosa C. d. tit. quarum venditio Venditorem ad pretium cum aliâ tertiâ parte reddendum emtori ignorant obligat. l. fin. C. d. tit. Venena mala, nisi alterius materiæ adiectione facultatem nocendi deponere, & salubria reddi queant l. 35. §. 2. ff. h. t. v. Menoch. de arbitr. Jud. quæst. lib. 2. Cas. 359. Annona militaris, quam si qui fuerint scientes mercati, honestiores proscriptionis & omnium bonorum amissionis, inferiores Capitalis supplicij pœnam incurrunt l. 3. C. quæ res ven. Publici canonis frumentum, quod ementes & vendentes pœnâ æqualiter capitali plectuntur d. l. 3. & ibi Gloss. d. tit. Annona similesve Res corruptæ, quam vendere sub pœnâ arbitrariâ interdictum de quo Menoch, de arbitr. jud. q. cas. 382. & Eunuchi Romani l. 2. C. de Eunuch.*

XXXIII. Sed etsi res in commercium humanum maximè cadant, earum tamen nonnunquam certis casibus impeditur venditio: quo in numero sunt Res publicæ patrimoniales, quæ non nisi cum solennitatibus requisitis venduntur l. fin. C. de vend. reb. civit. v. Mozz. ord. ult. col. 2. n. 18. Bona item Ecclesiastica, quæ extra utilitatem & necessitatem Ecclesiæ, & absq; totius Cleri vel Capituli tractatu & assensu à Prælati alienari sunt prohibita c. sine exceptione 12. q. 2. c. 1. & tot. tit. de his quæ sunt à præl. c. 1. c. nulli c. fin. de reb. Eccles. non alien. l. 14. cum Auth. seq. C. de SS. Eccles. v. remissive Mozz. d. ord. ult. col. 1. n. 12. & col. 2. n. 29. plenissime v. Menoch. cas. 172. nisi terrulæ sint exiguæ, minusq; utiles Ecclesiæ vel longè sitæ c. terrulas 12. q. 2. & porro Minorum, Furiosorum & Prodigorum, etiam mobilia pretiosa, quæ servando servari possunt, quorum in universum nulla sine iudicis decreto cum Causæ Cognitione à Tutore vel Curatore facta alienatio est l. 1. l. magis puto ff. de reb. eor. qui sub tut. l. 1. 3. & tot. tit. C. de præd. minor. l. 2. C. de cur. furios. l. lex quæ §. 1. §. nec vero §. fin. C. de admin. tut. l. fin. C. quand. decret. Schneidvv. ad §. fin. n. 25. & seqq. *Inst. de auct. tut. Mozz. d. loc. n. 42. Menoch. de arbitr. jud. quæst. cas. 171. qui hujus Varias extensiones & restrictiones dd. ll. proponunt.*

XXXIV. Similiter non venduntur prædia dotalia d. l. unic. §. 15. C. de Rei uxore. ad l. 4. & tot. tit. ff. de fund. dot. Auth. sive §. 1. C. ad SCtum Vellei. §. 1. *inst. quib. alien. lic. nisi æstimata sint l. 10. C. de jur. dot. vel in utilitatem manifestam mulieris vergat venditio l. 26 l. fin. ff. de jur. dot.*

De

De Donatione propter nuptias v. *Auth. Sive jam citat. Feudalia*, quibus sine consensu Dominorum, quorum quantum ad præstanda servitia feudalia non parum interest, & Agnatorum, jus quæsitum ex primi adquirentis investitura habentium, cum traditionis effectu alienatis, jure suo exuuntur Vasalli c. *unic. de prohib. feud. alien. per Frider. & c. 1. per Lothar. Vult. lib. 1. de feud. c. 11. n. 42. Borch. de feud. c. 8. n. 32. & seqq. Curr. de feud. p. 4. n. 50. Rosenth. Synops. feud. c. 9. Clar. §. feudum q. 31. n. 7.* Emphyteutica, quæ pariter irrequisitis dominis (in quorum potestate vel precium solvere, vel extraneo jus Emphyteuseos & meliorationes vendendas concedere, situm est) siquidem contrarias Instrumentum Emphyteuticum pactiones non contineat, nulla ratione vendi permittuntur l. *fin. C. de Jur. Emphyt. Clar. §. Emphyteusis q. 13.* Servi Christiani, qui in Judæos, hereticos & paganos per venditionem, nisi velut adscriptitii ut ruri inserviant Mozz. *præd. col. 2. n. 52.* transferri nequeunt. Purpura cujus venditione, ne usus fieret privatus, Constitutiones privatis interdixerunt l. *1. & 2. C. quæ res veni. quas ll. speciatim explicat Connan. 7. comment. 7. n. 1.* Villa denique & Domus, ut negotiandi causâ destruantur, Id enim ne ruinis potissimum urbs devastetur & deformetur, l. *4. cum seqq. ff. de Legat. 1. fieri non posse, poenâ dupli ejus, quâ vendita est, summa arario ab emtore in ferendâ propositâ, senatus censuit l. 52. ff. h. t. Sane ut reficiantur & instaurentur, rectè veneunt & distrahuntur l. *1. & 2. C. de ædific. privat. Wesemb. in parat. ff. h. t. n. 7.**

XXXV. Rem propriam nemini vendi posse indubitati Juris est l. *15. §. fin. cum l. seqq. ff. h. t.* nisi ratione possessionis apud venditorem constitutæ, ad hoc fortè ut in judicio possessorio potior esset l. *34. §. 4. ff. h. t.* vel sub conditione, si emtoris esse desierit l. *61. ff. h. t.*

XXXVI. Illud generaliter circa res venditas tenendum, non posse vendi morbosa vel vitiosa, quibus nulla præmonitione factâ distractis, actione redhibitoriâ intra 6. Menses utiles l. *11. §. 3. ff. de act. emt. l. sciendum & passim ff. de ædific. edict.* vel quanto minoris intra annum, Emtorem adversus venditorem (qui ad omnia præterea damna exinde tracta, si vitium rei sciens reticuerit, tenetur) agere posse in edicto ab Ædilibus cautum l. *Julianus 13. in princ. ff. de act. emt. d. l. sciendum.* quo & illud pertinet, Venditorem, si commendandi causâ, ut pluris Venderet, dixerit, quia de artificio forsan, doctrinâ aut peculio servi est mentitus, emti obstringi judicio, ut Emtori præstet, quanto pluris servum, si ita peculiat

liatus fuisset, vel literis eòve artificiò instructus, comparasset *d. l. Julianus §. 4. l. 43. in princ. ff. h. t.*

XXXVII. Pretium ex parte Emptoris intervenire cogitur, sine quo, cum Emptionis ex eo consistat substantia *l. 72. in princ. ff. h. t.* nullatenus contrahitur venditio *l. 2. §. 1. ff. & in fin. princ. In. h. t.* Non autem precii exigitur numeratio, sed sola sufficit conventio. *d. l. 2. §. 1. l. 9. C. h. t.*

XXXVIII. Attamen ut verum pretium sit in pecunia numeratà illud consistere debet, *l. 1. §. 1. ff. & §. 2. Inst. h. t.* quo ipso à permutationis contractu, in quo res pro re dantur, Emptio secernitur *d. l. 1. §. 1. l. 1. ff. de rer. permut. ubi utriusq. traduntur differentiæ v. tamen Schneid. ad §. 2. n. 3. & seqq. Inst. h. t. Bart. in l. Aristo n. 2. ff. de donat.* Sed hoc, cum initium in quovis spectari contractu ita tantum sit *l. 8. in princ. ff. mand. l. 12. in fin. ff. ad SCtum Maced. ex conventionem, quæ Emptionem perficit d. l. 2. §. 1. h. t.* non solutione æstimandum est: optimà namq; juris ratione ex post facto Venditori volenti pro precio res solvitur *l. 9. C. de rescind. vend. l. 17. ff. de solut. l. 2. §. 1. ff. de R. C.*

XXXIX. Non tamen, ut perficiatur Emptio, sufficit, pretium pecuniā numeratā conficere sed & certa ejus quantitas definienda est *l. 9. C. & §. 1. Inst. h. t.* Etiam si etenim vel maximè pecunia numerata data, minimè tamen definita sit, non Emptio, sed innominatum negotium contrahitur, quo sensu intelligimus *l. ult. ff. de cond. caus. dat.*

XL. Id vero non ex eo tantum dignoscitur, si quantitatem contrahentes verbis protinus expresserint, sed & ad Casum actualiter pretium in presenti vel præterito Certificantem respexerint, veluti, Quanti à testatore res emta est, Quantum precii in arcà habeo *l. 7. §. 1. l. 37. ff. h. t.* Potius namq; in præsentia, quanti emta, quantumve precii in arcà sit, ignoratur, quam in rei veritate incertum est *d. l. 7. §. 1. vel arbitrio tertii* (ceterum si in ementis vel vendentis voluntatem collata comparandi conditio sit, quia non adstringit necessitate contrahentes, nullius valoris contractus est *l. 13. C. l. 7. in princ. l. 35. §. 1. ff. h. t.*) definitionem pretij nominatim permiserint, quò definiente (non alias) perfecta Emptio est *l. ult. C. §. 1. Inst. h. t.* Sin is iniquè arbitratus sit, ad viri boni arbitrium, quod tacite semper sub intelligitur *d. l. 7. in princ. recurritur l. 67. in fin. ff. pro soc.* Ejus quoq; conditionis Venditio est, cum pretium refertur ad valorem, quò certò tempore vel locò res ejus qualitatis æstimabitur v. *remissivè Bocer. d. disp. 3. th. 6.*

41. Quod

XL I. Quod si certâ partim summâ, partim incertâ, ex eventu tamen certificandâ e. g. centum aureis & quanto pluris eam vendiderit, res emta sit, non minus valebit venditio, pretium tamen augebitur, si pluris Em̃tor rem vendiderit d. l. 7. §. 2. *Id est boni iudicij*

XL II. Non autem valida est unquam Em̃tio, si nullô specificatô Contrahentes tertium, à quo pretium determinabitur, eligere se velle; vel ut à bono viro declaretur pretium; vel iusto pretio (was billich ist) res vendita sit; *Diss. Mozz. & plures ab eo adducti loc. præd. n. 26.* Velle optimè de pretio postea convenire velle dixerint: His enim indistinctè casibus pretium constitutum certum censei neutiquam potest, ut plene tradit. *Pinnell. ad rubr. part. 2. c. 1. n. 4. §. 6. 19. & seqq. C. de Rescind. vend.*

XL III. Sed observandum, in emtionis precio Contrahentibus sese invicem naturaliter circumvenire, dum tamen dimidiam iusti precii, tempore Venditionis initæ considerandi, ejusmodi non excesserit circumventio, licitum esse l. 16. §. idem ff. de minor. l. 22. §. 1. ff. locat. l. 2. de cuius æquitate v. *Arum. Exerc. Justin. 14. th. 8. l. 8. C. de Rescind. vend.* Neq; id bonæ fidei & Charitati (veluti seducere non neminem apparenter posset *Epist. Paul. 1. ad Theff. c. 4. & 1. ad Corinth. 6.*) repugnat. Non enim fraudulentium decipiendi propositum, quod maximè vindicatur *tot. rit. ff. & C. de dol. mal. admittimus*, sed omnium animus cum sit, vilius emere, carius vendere d. l. 8. *C. de resc. vend.* solertiam & providentiam naturalem in consortio humano & præsertim mercimoniis valde necessariam laude evehimus *Arum. d. Exerc. th. 5. & elegantissimè Oldendorp. Class. 4. act. 1. pag. 387. & 388.*

XL IV. Forma contrahendæ Em̃tionis essentialis in modo interponendi consensum, quatenus tamen is rem & pretium complectitur, quiescit, l. 1. §. 2. l. 2. §. 1. l. 8. in princ. l. 72. in princ. ff. h. t.

XL V. Interponitur vero istam sermone, quam sermonem imitantibus signis & notis, puta nutu aliâve quavis indubitatô consensum inducente ratione l. 52. §. 9. & 10. ff. de O. & A. *Connan. 7. Comment. 6. n. 2. Cujac. ad l. 1. §. 2. ff. de V. O. Wesemb. in parat. n. 9. h. t.* Neq; inter præsentés tantum sed & absentes per nuncium aut per epistolam rectè interponitur l. 1. §. 2. ff. h. t. l. 2. §. 2. ff. de O. & A. princ. *Inst. de O. ex conf.* Et Consequenter juxta hæc & mutus & surdus optimè consentire possunt l. 48. ff. de O. & A. l. 4. §. 1. ff. de Pact. l. 124. de R. J.

XL VI. Sed hoc quidem, quod quoquò modò Contrahentes con-

sentire posse diximus, sese sic habet, cum simpliciter emptum venditum fuerit *in princ. & ibi Interpp. Inst. h. t.* Coeterum si in scriptis confici Emptionem contrahentes desiderent, non aliter nisi instrumento venditionis conscripto, omnibusq; modis absoluto & completo vires eam acquirere sancitum est *l. contractus 17. C. de fid. Instrum. in princ. Inst. h. t.* Donec enim aliquid ex his deest, poenitentiae locus est, & utriq; a contractu impune rescilire licebit, nisi tamen quid arrharum nomine fuerit datum: quo subsequuto Emptor adimplere contractum renuens, quod dedit, perdit; Venditor vero duplicatum reddere compellitur *d. l. 17. d. princ.*

XLVII. An vero Emptionem perfectam arrhatum (germanice *Hauffgelde*) iactura infirmare valeat, dubiae huius Occasione disceptationis est. Id, quia, quod securitatis causa contractui accedit, in ejus infirmationem vergere non debet *per l. 3. & 6. C. de rescind. vend. d. l. 17. in fin. C. de fid. Instrum. princ. Instit. h. t. l. 2. C. quand. lic. ab emt. cum Wesemb. in parat. num. 9. h. t. eumq; sectantibus negamus V. Lindeman. Exerc. Justin. 7. hic. th. 5.*

XLVIII. Accidentalium Emptionis contrahendae forma in pactis conventis cernitur. Quibus si quid Emptioni, in continenti tamen *l. 72. in princ. ff. h. t. l. 7. §. 1. ff. de pact.* quoquo modo adjiciatur, custodiri oportet *l. 6. §. 1. l. 68. in princ. l. 75. l. 79. ff. h. t. l. 21. §. 4. 5. & 6. ff. de act. emt.*

XLIX. Celebriora vero, quae huic frequentius apponi contractui solent, pacta domestica sunt: In diem Addictio & Lex commissoria.

L. In diem Addictio est, cum res hac lege, nisi quis intra certum tempus meliorem conditionem attulerit, venundatur *l. 1. ff. de in diem addict.* Quae Venditio, nisi conventum aliud fuerit *l. 2. in princ. ff. d. tit.* pura est, fructusq; interim captos & omnes accessiones lucratur Emptor: Et ideo periculum quoq; ad eum pertinet, si res interierit *d. l. 2. §. 1.* Quod si alius meliorem conditionem attulerit, refundere fructus venditori cogitur *l. 6. in princ. l. 16. ff. d. t. etiam tum cum meliorem allatam conditionem Emptor (qui tantundem dare paratus offerente prior est) nisi aliud actum sit, ipse acceptaverit d. l. 6. §. 1. cum l. seq. ff. d. tit.* Quod ut facere possit, certiorum facere eum necesse habebit Venditor *l. 8. ff. h. t.* Melior autem conditio est, si plus precij aut faciliorem, maturioremve solutionem quis obtulerit *l. 4. §. fin. & l. seq. ff. h. t. V. Wesemb. in parat. h. t.*

LL. Lex commissoria (unde dicta sic, memorat Wesemb. in parat. de leg. commiss.) est, cum inemptam fore venditionem, nisi praefinito die exsolvatur

vatur precium, Contrahentes pacti sunt l. 4. in princ. ff. de Leg. commiss.
Hæc emptio purè contracta sub conditione non soluta ab emptore, nisi iusti
obstaculi allegatione moram purgaverit, pretii l. 4. §. fin. ff. h. t. rescinditur
l. 1. ff. h. t. Quo contingente Venditoris, cujus gratiâ hæc additur pactio
l. 2. ff. h. t. arbitrio committitur vel commissoriâ exercere vel pretium
petere, Qui tamen, si commissoriâ elegerit, variare postea nequit l. 3. l.
4. §. 2. ff. h. t. Petitur autem res cum fructibus, nisi pars soluti pretii Ven-
ditoris lucro cesserit, & insuper quanto minoris venditor postmodum
venderit l. 4. §. 1. & 3. l. 5. ff. h. t. l. 6. §. 1. ff. de contrah. emt.

LII. Non in frequenter quoq; adjicitur pactum de retrovendendo,
cum id agitur ut res distracta quodocunq; vel intra certa tempora, re-
fusô præciò revendatur l. 2. C. de Pact. inter emt. Ex hoc pacto, quæ datur
Actio, ut placiti fides servetur, personalis est, proindeq; si alii vendita sit,
primo venditori adversus secundum Emptorem agendi jus reale revoca-
torium non est, cum ex vendito actio ob fidem ruptam ad interesse ab
emptore suo consequendum sufficiat l. 21. §. 5. ff. de act. emt. Treutl. vol.
1. disp. 28. th. 10. lit. c. cum pluribus citatis DD. communiter in l. 3. C. de con-
dict. ex leg. Gaill. 2. obs. 16. ubi in Camerâ imperiali ita pronunciari testatur.
Diss. Castrens. in l. si cum venderet. num. 5. ff. de pignor. act. & alijs, quos re-
peries apud Treutl. & Gaill. locis prædd. Hoc ita, nisi hypothecam in rê re-
trovendendâ primus venditor constitutam habeat Bart. ad l. si filiusfam.
§. Divi ff. de legat. 1. per l. Creditor. §. fin. ff. de distract. pignor. VVesemb.
Cons. 39. num. 6. & 7. Est & in heredes transitoria d. l. 2. & ibi gloss. Bart. &
Alij DD. Gaill. 2. obs. 2. num. 4. & 5. & perpetua l. nec creditores C. de pign.
act. l. Paulus §. fin. ff. quib. mod. pign. vel hyp. l. pure §. fin. ff. de dol. mal. &
met. Alciat. in rubr. num. 22. X. de præscript. VVesemb. cons. 2. num. 44. &
45. Gomez. tom. 2. resol. c. 2. num. 28. Gaill. 2. obs. 18. num. 4. & seqq. Myns-
r. obs. 16. qui in Camerâ id iidem aliquoties obtinuisse in specificatis casibus fa-
tentur, & plures, qui hanc Sententiam tuentur, adducunt.

LII. Si autem in fraudem boni præsertim publici pactum vendi-
tioni fuerit adjectum, puta ne onus census, quem fundus fisco vel Reipub.
debet, Emptorem sequatur, pro non adjecto censetur tot. tit. C. sine cens.
vel reliq.

LIV. Quia verò pacta nonnunquam obscura vel ambigua sunt,
pro regulâ traditur, contra venditorem ea interpretanda esse l. 21. l. 33.
ff. h. t. l. 39. ff. de pact. l. 172. de R. J. Quod tamen hæc ratione sic sancitum
est,

est, quia potiores apud venditorem in legem contractui dicendo partes
resident: Si itaq; non apertius legem venditioni dixerit, suæ id imputet
incuriæ. Ceterum, cum & Emtores Contractui formam paciscendo ad-
dere soepius contingat, non minus pactorum obscuritas eo Casu Emtori
velut superius Venditori ex ratione textuum allegatorum nocebit. *Hottom.*
2. *amicab. Respons. 10.*

LV. Finis hujus contractus sine dubio est, ut res potissimum neces-
sariæ inter homines communicentur, & publicâ pecuniæ aestima-
tione difficultatibus permutationum subveniantur. *l. 1. & Vvesemb. in*
parat. ff. h. t.

LVI. Effectus, quod obligationis interventu actionem emti & ven-
diti ad necessitate adstringendum contrahentes producat *tot. tit. ff. & C.*
de act. emt. Perfectâ namq; Venditione ab eâ ne quidem Principis rescripto
recedi permittitur *l. 3. l. 7. C. de resc. vendit. l. 5. C. de O. & A.*

LVII. His autem actionibus, cum ex conventionem Contractus legem
accipiunt *l. 23. ff. de R. J. l. 1. §. 6. ff. de pos. l. 13. in princ. ff. commun. præd.*
id ante omnia præstari petitur, de quo inter contrahentes actum est veluti
ex *l. 1. in princ. l. 4. in fin. princ. §. 1. l. 10. in princ. ff. de*
peric. & commod. rei vend. l. 35. §. 4. l. 78. §. ult. ff. de contrah. emt. & aliis
cernere licet. Si nihil speciatim actum sit, ea, quæ naturaliter huic nego-
tio in sunt, præstabuntur *l. 11. §. 1. ff. de act. emt.*

LVIII. Ex vendito actio venditori competit, quâ precium princi-
paliter conventum, (merce tamen prius, nisi spes vendita sit *l. 11. §. ult. in*
fin. ff. de act. emt. l. 8. §. 1. ff. de contr. emt. ne exceptione repellatur, tra-
ditâ vel oblatâ *l. 25. ff. h. t. l. 5. §. 4. ff. de dol. mal. & met. exc. Bocer. d.*
disp. thes. 41. Cujac. 32. obs. 15.) ab Emtores exigat *l. 13. §. 20. ff. h. t.* Precium
vero Emtores Venditoris facere cogitur *d. l. 11. §. 2.* eo quod in genere con-
sistat, nec ullum usum præterquam in abusu, soli domino concessio, ha-
beat *Vvesemb. in parat. num. 7. ff. h. t.* Tamen si in limine contractus evi-
ctio immineat, quia forte quaestio dominij de re venditâ mota, vel eam
alienam esse notorium est, cautionem præstare idoneam recusante ven-
ditore, solutionem ejus impunè protelare possit *l. 18. §. 1. ff. de peric. &*
comm. rei vend. l. 24. C. de evict. VVurmbs. 1. præf. Obs. tit. 31. Obs. 2.
Quod de solutione precij dictum, etiam tum obtinet, cum res sine dolo
& culpâ venditoris, modo quæ qualis quantaque sit appareat, perempta
est *§. 3. Instit. h. t. l. fin. C. de peric. & comm. rei vend. l. 13. §. 22. h. t. l. 5. §. 2.*
ff. de Rescind. vend. uti in actione emti manifestius patebit,

LIX. Pretiô post diem traditionis non solutô, quia Emtor rei fructus percipit, in hoc quoq; iudicium iure æquissimô usuræ veniunt. *d. l. 13. §. 20. l. 47. in fin. ff. l. 5. l. 13. C. h. t. l. 16. §. 1. ff. de usur. l. 5. C. de pact. int. emt. VVesemb. in parat. n. 7. h. t. quod & iure Canonico, quia quædam quasi recompensatio sunt, admittitur Mozz. remissivè Col. 3. num. 38. Non autem omne omnino lucrum, quod Venditor morâ in solvendo minimè facta querere mercando puta vel negotiando potuisset. *l. fin. ff. de peric. & Comm. V. tamen Myns. qui, si certam mercantiam Venditor præ manibus habuerit, id non procedere per l. quidam. §. si navis in fin. ff. ad L. Aquil. & l. naturalem §. 1. ff. de adquir. rer. dom. autumat, pluresq; assertionis defensores citat.**

LX. Præterea hæc actione consequetur sumtus, post venditionem bonâ fide in re distracta factos *d. l. 13. §. 22. & quanti pluris vendere rem potuisset, nisi ab Emtore deceptus esset d. l. 13. §. 5. Ac deniq; ut mercem Emtor tollat, & interesse hoc nomine præstet l. 9. ff. h. t. l. 1. §. 3. ff. de peric. & Comm. rei vend.*

LXI. Ex emto actione is qui emit, (si tamen itidem precium prius, quia Venditor pignoris iure pro precio rem retinet *l. 13. §. 8. De Act. emt. solverit velolvere paratus sit d. l. 13. §. 8. ff. h. t.*) utitur, ad hoc ut mercem Venditor tradat: quo facto dominium (quod semper agi necessum est *l. 80. §. 3. ff. de contr. emt.*) si dominus fuit in Emtorem transfertur. *l. 19. l. 53. ff. de contr. emt.* Sin minus, usucapiendi conditionem præstat *l. 11 §. 2. l. 30. §. 1. ff. h. t.*

LXII. Tradere autem vacuum rei possessionem (quæ quid sit *v. l. 2. §. 1. ff. h. t.*) Venditor necesse habet *d. l. 2. §. 1. & ibi Bart. ff. & l. 8. C. de act. emt. l. 78. §. 1. de contr. emt. VVesemb. in parat. n. 13. d. tit. Myns. 1. obs. 53. Cont. l. 1. disp. c. 8. cum omnibus insuper fructibus & accessionibus l. 13 l. 16 C. l. 3. §. 1. l. 13. §. 10. §. 13. §. 18. ff. h. t. l. 7. ff. de peric. & comm. five omni causâ quæ esset futura, si apud venditorem res mansisset l. 67. ff. de contr. Emt. V. supra th. 30. & Donell. 3. comment. 4.*

LXIII. Id quod de traditione diximus, præcisè, velut in omnibus dandi obligationibus *l. 75. §. fin. l. 72. ubi DD. ff. de V. O. si tradendi modo facultas adsit, sic obtinere volumus, ut præstando interesse liberari venditor non possit d. l. 11. §. 2. & 2. Inst. de donat. §. 1. Inst. h. t. Disp. Donell. ad d. l. 72. & 13. comment. 2. Fachin 2. contrav. 30. Gædd. de contrab. stipul. c. 9. concl. 4. n. 65.*

LXIV. Rê

LXIV. Rē traditā evictā, ad precii restitutionem cum solutione ejus quod interest (excepto casu l. 74 § 1. junctā l. 13. C. de evict.) hac actione venditor obstringitur l. 8. l. 60. l. 66. §. 3. l. 67. l. 70. ff. l. 21. in fin. l. 23. l. 25. C. de evict. l. 43. in fin. de act. emt. V. Vvesemb. in parat. n. 7. ff. de evict. Sed id, nisi de evictione (cujus nomine sine tamen satisfactione l. 37. in princ. l. 56. in princ. ff. de evict. duplum, non bonitatis rei sed pretii conventi l. 48. l. 53. ff. de evict. cavere in mancipiorum tantum, nec non rerum preciosarum & non contemptibilium venditione cogitur l. 31. §. 2. ff. de edil. edict. l. 2. l. 37. §. 1. de evict.) cautum sit, quo casu id quod promissum est, emtor consequitur l. 56. in princ. l. 74. in princ. ff. l. 25. C. de evict.

LXV. Ut tamen Venditor de evictione teneatur, necesse est in judicio evictionem fieri l. 24. l. 56. §. 1. ff. de evict. Utq; mature Emtor, sibi rei venditæ nomine litem moveri, Venditori denunciet, Nec contumaciter tempore sententiæ latæ absit c. ult. X. de emt. & Vend. l. 21. C. l. 53. §. 1. ff. de evict. l. 1. C. de peric. & comm. Casibus nonnullis exceptis de quibus remissivè v. Bocer. d. disp. 3. thes. 85.

LXVI. Cessat ob evictionem actio, si violenter res ablata sit l. ult. C. de act. emt. Si facto Emtoris evicta l. 6. §. 5. ff. d. tit. Si scienter res aliena aliisvè obligata l. 27. & ibi Gloss. C. de evict. Gomez. 2. var. resol. c. 2. n. 8. Si in aleâ, ut ludatur, vendita l. fin. §. 1. ff. Quar. rer. act. non det. Si hereditas, & res singulares evictæ sint l. 1. C. de evict. l. 2. in princ. & Vvesemb. in parat. num. 3. ff. de hered. vel act. vend. Si misilia emta sint l. 8. §. 1. ff. de contr. emt. Si per injuriam d. c. fin. vel imprudentiam judicis sententia lata sit l. 51. in princ. ff. de evict. Si culpâ vel negligentia Emtoris evictio facta fuerit l. 27. l. 55. in princ. l. 66. in princ. ff. d. tit. V. Donell. 13. Comment. 2. Vvesemb. in parat. n. 10. eodem Myns. 1. obs. 54. & 56. aliosq; ab iis citatos.

LXVII. Non verò tantum evictionis nomine, sed & de morbo vitiæ rei venditæ cavere porro Venditor cogitur l. 11. §. 4. de act. emt. Si quid quoq; dolo vel culpa levi venditoris in rē venditā damni quocunq; modo contigerit, hac actione corrigitur l. 66. §. 1. ff. de contrah. emt. l. 1. §. 1. l. 21. §. 1. 36. l. pen. in princ. ff. de act. emt. l. 69. §. 5. de evict. l. 2. §. 1. l. 3. l. 11. ff. de peric. & comm.

LXVIII. Si res ante traditionem casu fortuitō deperdita sit, cujus Emtorisne an Venditoris periculum sit (quod cum perfecta emtio ea deprehenditur l. 8. in princ. ff. de peric. & comm.) videndum. Pure si contra.

contractum sit & quid, quale, quantumq; venditum sit, consisterit, perfecta Emptio est, omneq; periculum ad Emptorem pertinet *l. 8. in princ. d. tit.* quo tamen casu, ea quovis modo ab alio subtracta, actiones ad rem persequendam cedere venditor Emptori cogitur, veluti & tum, cum rei venditæ nocitum est *l. 14. in princ. ff. de furt. l. 13. §. 12. de act. emt. §. 3. Inst. h. t. l. 35. §. 4. de contr. emt.* Quod si quid, quale, quantumq; sit, haud appareat, ut in rebus fuogibilibus, non aliter quam si ad mensum, ad pensum, ad numeratum sit, perfecta venditio est, proindeq; periculum Emptor prius non sustinet *l. 35. §. 5. de contr. emt.* Id tamen de totali rei perditione, non partiali, puta si vinum venditum acuerit, intellectum volumus *l. 1. ff. de peric. & comm.* Idem iudicium esto, si res in genere, quod perire nequit, vendita sit *l. in ratione 30. §. verum ff. ad L. Falcid. l. quod si. ff. si cert. pet.* Conditionaliter si contractum sit, ante conditionem existentem, habitata tamen superioris discriminis ratione, periculum in Emptorem non transit *l. 8. in princ. ff. de peric. & comm.* Si alternativè inita obligatio sit, prioris periculum ad Venditorem, posterioris ad Emptorem pertinet *l. 34. §. 6. ff. de contr. emt. V. Vvesemb. in parat. n. 10. d. tit. & de peric. & comm. Myns. 6. obs. 36. Arum. d. disp. ff. 13. thes. 6. Roland. à Vall. 3. vol. cons. 45.*

LXIX. Tandem observandum, si ad æstimationem rei venditæ fuerit devenitum, eam, si certo tempore & loco dari res debuit, faciendam esse, quanti tum temporis eò in locò fuisset: Sin specialiter nihil conventum sit, tempus in ineundà æstimatione spectari litis contestatæ, eumq; locum in quo petitur *l. ult. ff. de condict. tritic. l. 3. in fin. de act. emt.*

LXX. Utraq; hæc actio civilis est *l. 33. de ædil. edict. bonæ fidei l. 1. §. 1. ff. d. tit. §. 28. Inst. de act. perpetua DD. in l. 2. C. de pact. int. emt. l. 2 C. de rescind. vend. l. 3. C. de præsc. 30. vel 40. ann. in hæredes transitoria l. 10. l. 47. de act. emt. & directa, quantumvis nonnunquam utiliter ad negotium distrahendum *l. 11. §. 6. ff. d. tit. & ex contractu procuratoris domino detur l. 13. §. 25. ff. d. tit.**

LXXI. Dissolvitur Emptio re integrâ contrariò contrahentium consensu *l. 2. C. quand. lic. ab emt. l. 3. l. 5. §. 1. ff. de rescind. vend. l. 7 §. 6. l. 58. ff. de pact.* Sin vero pretium in totum vel pro parte solutum, aut res tradita sit, retro rem tradi, preciumve refundi, ut rescindatur obligatio, necessum est *d. l. 58. cum aliis citatis Vvesemb. in parat. n. 5. rescind. vend.*

LXXII. Item per lationem ultra dimidium iusti pretii quò casu nisi suppleatur id, quod deest iusto precio, resolvitur venditio *l. 2. & ibi DD. C. de rescind. vend.* Rescisso tamen ex hac causâ contractu, fructus venditori, qui precij lucrum interim consequutus est, restituendi non sunt.

Myns.

Mynf. 4. Obs. 73. Gomez. 2. var. resol. 2. n. 24. Non autem sola Venditoris
sed & Emptoris quoq; lætio huic rescissioni causam præbet DD. comuni-
ter ad d. l. 2. Diss. Cujas. 16. obs. 18. & 23. obs. 32. An autem remedium hocce
rescissorium locum juveniat, si sub auctione vel nomine subhastationis
publicæ res vendita sit, elegantis disceptationis est: Affirmativæ subscribi-
mus per l. 16. C. de rescind. vend. Mozz. d. col. 7. hic n. 17. Gomez. d. loc. n.
23. Plura de hac materiâ v. apud DD. citatos.

LXXIII. Per pactum porto in diem additionis, l. 2. in princ. ff. de in-
diem addit. Legis commissoria l. 1. ff. de lege commiss. & de Retrovendens
do l. 2. C. de pact. int. emt. Venditio solvitur, de quibus singulis pertracta-
tum supra th. 50. 51. 54. In observantiam præterea pactorum, Venditoris
gratia adjectorum; si sc. ita conventum sit, vel alias venditorem non
contraxisse ex certis & infallibilibus conjecturis appareat Franc. Bursa lib.
2. Conf. 191. quem refert. Mozz. d. loc. n. 32. Restitutionem quoq; in inte-
grum Mozz. d. loc. n. 33. nec non Redhibitionem rei, de qua th. 36.

Aliosq; obligationis finiendæ modos.

S. D. G.

Gemmula Pieridum, Decus immortale Tuorum,
MASSOVI, gentis pulcher Ocelle Tux,
Enthea DOGTORIS dum Te prudentia SCHUTZI
Ducis, ad Eunomia per juga celsa domum;
Grator, quod studium Themidos feliciter arges,
Germanag. siam Nobilitatis inis.
Tot dubios casus, nodosq; jura resolvens,
Nobile collustras artibus ingenium.
Te veneranda Themis pulchrò mactabit honore

Ut patriæ possis commoda ferre ^{Tua,}
mea.

Quod habeo Nominis ac Virtutum Tuarum, Nobilissime
Domine MASSOVI cultor

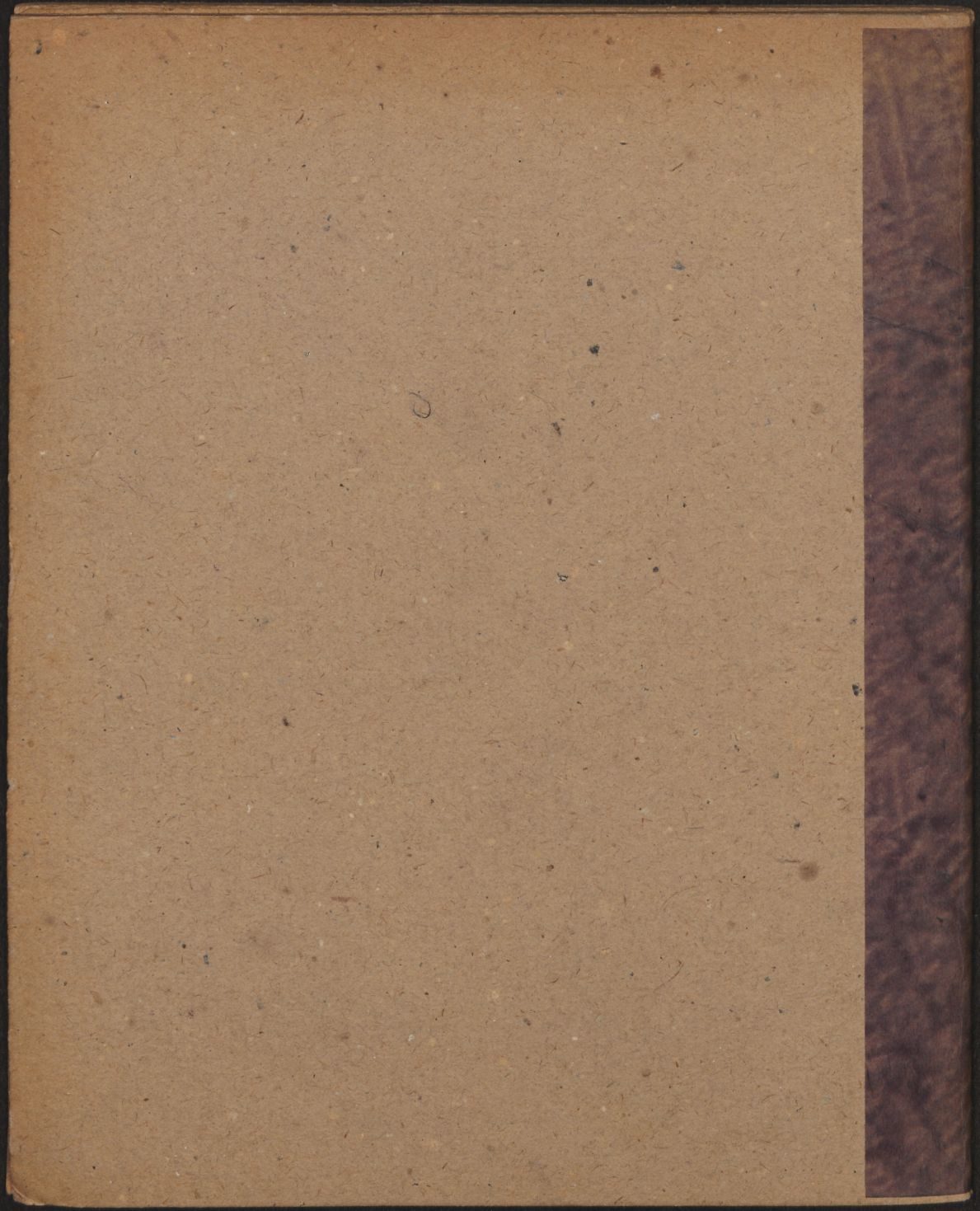
M. Mich. Watsonius,

Effigies si qua generosi Stemmaris unquam
exculpi poterit: si que virtutis imago
Perdoctè pingi: Non Hæmage Nobilis extat.
Honori Nobilissimi Dn. Reß. ita se sincere faventem exhibet
Adolph. Frid. von Preen.

Quando tui specimèn profectus prodis Plus ultra pergas, & Nobilitatis honore
ad alta In censu duplici jure decorus eris,
Te genitum clarè, dulcis Amice, doces.

Johannes Henticus de Benckendorff, Nob. March.

1750

LIX. Pretio post diem traditionis non soluto
 ctus percipit, in hoc quoq; iudicium iure æquil
d. l. 13. §. 20. l. 47. in fin ff. l. 5. l. 13. C. h. t. l. 16. §. 1
fact. int. emt. VVesemb. in parat. n. 7. h. t. quod &
 quædam quasi recompensatio sunt, admittitur
num. 38. Non autem omne omnino lucrum, quod
 solvendo minime facta querere mercando puta
set l. fin. ff. de peric. & Comm. V. tamen Myns. qui,
 Venditor præ manibus habuerit, id non proceder
vis in fin. ff. ad L. Aquil. & l. naturalem §. 1. ff. de a
 mat, pluresq; assertionis defensores citat.

LX. Præterea hæc actione consequetur sum
 bonâ fide in re distracta factos *d. l. 13. §. 22. & quæ*
 potuisset, nisi ab Emptore deceptus esset *d. l. 13. §. 5.*
 Emptor tollat, & interesse hoc nomine præstet *l. 9. ff.*
ric. & Comm. rei vend.

LXI. Ex emptio actione is qui emit, (si tam
 prius, quia Venditor pignoris iure pro precio rec
Act. emt. solverit velolvere paratus sit d. l. 13. §. 8. ff.
 ut mercem Venditor tradat: quo facto dominium
 cessum est *l. 80. §. 3. ff. de contr. emt.)* si dominus f
 fertur, *l. 19. l. 53. ff. de contr. emt.* Sin minus, usuca
 præstat *l. 11 §. 2. l. 30. §. 1. ff. h. r.*

LXII. Tradere autem vacuum rei possessione
 §. 1. ff. h. t.) Venditor necesse habet *d. l. 2. §. 1. & i*
Act. emt. l. 78. §. 1. de contr. emt. VVesemb. in parat. n.
53. Cont. l. 1. disp. c. 8. cum omnibus insuper fruct
l. 13 l. 16 C. l. 3. §. 1. l. 13. §. 10. §. 13. §. 18. ff. h. t. l. 1
 five omni causâ quæ esset futura, si apud venditor
ff. de contr. Emt. V. supra th. 30. & Donell. 3. commen

LXIII. Id quod de traditione diximus, præci
 dandi obligationibus *l. 75. §. fin l. 72. ubi DD. ff.*
 modo facultas adsit, sic obtinere volumus, ut præst
 venditor non possit *d. l. 11. §. 2. §. 2. Inst. de donat. §.*
ad d. l. 72. & 13. comment. 2. Fachin 2. contr. 30. G
c. 9. concl. 4. n. 65.

rei fru-
 niunt
 C. de
 quia
 Col. 3.
 ora in
 potuif-
 antiam
 si na-
 autu
 ionem
 re rem
 ercem
 de pe-
 cium
 8. De
 ad hoc
 agine-
 trans-
 onem
 v. l. 2.
 8. C. de
 r. obs.
 onibus
 comm.
 et l. 67.
 onibus
 adendi
 liberari
 Donell.
 stipul.
 V. Rê

